

duurzaamplus.nl

zelfstandig, onafhankelijk en ter zake

MVO in mkb: Gun je je eigen duurzame evolutie!

Door Désirée Crommelin, 04/10/2013

HET MKB IN NEDERLAND WIL VERDUURZAMEN. MAAR WAAR BEGIN JE MET MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN (MVO)?

“Ga bij MVO uit van de bestaande situatie. Kijk kritisch naar wat en hoe je het doet binnen het bedrijf en baat dit uit. Maak het jezelf niet onnodig moeilijk en neem de tijd. Gun je je eigen duurzame evolutie!”, luidt het nuchtere advies van prof.dr.ir. Bart Bossink*, hoogleraar Science, Business & Innovation aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Genoeg dat opgeheven vingertje, die predikers met angstscenario's of goedbedoelde irrealistische onpraktische adviezen. Daar bereik je niets mee; integendeel het maakt je als ondernemer bij voorbaat moedeloos.

MKB MVO-marketing

Is het echt zo eenvoudig? “Ja”, is het stellige antwoord van Bossink, “Het kan het begin zijn van een vrijwillige, gebalanceerde keuze tussen de economische, sociale en ecologische aspecten in de bedrijfsvoering binnen het mkb-bedrijf. Uit onderzoek blijkt dat het mkb veelal familiebedrijven, ingebed in hun directe omgeving, al het

nodige doen aan MVO zonder dat ze dat zelf als zodanig benoemen. Het mkb is alleen nog niet zo goed in dat uit te dragen en in hun marketing te gebruiken.” Daarmee wil de hoogleraar SB&I maar zeggen, dat niet alleen de groten als Unilever, DSM die luid en duidelijk hun MVO verkondigen, duurzaam ondernemen.

MVO vrijwillig en gebalanceerd

MVO, duurzaam ondernemen, circulaire economie, vergroening, cradle-to-cradle, milieuvriendelijk of de 3 P's: al deze begrippen worden door elkaar gebruikt voor het verduurzamen van de samenleving. Daar heeft de hoogleraar geen problemen mee. “Sinds het rapport van de Club van Rome nu ruim veertig jaar geleden, heeft milieubewustzijn in de samenleving zijn hoogtijdagen gekend, maar zakte de belangstelling even zo gemakkelijk weer weg in de vergetelheid. Het was tijdgebonden aan de mode of trend hoe het te benoemen. “Nu de VNO/NCW-voorzitter het in de mond neemt, is wellicht een ‘blijvertje’.

“Maar, je kunt het ook niet doen!” merkt Bossink lachend op, waarmee hij de nadruk wil leggen op vrijwilligheid. Bewust haalt hij MVO zo uit de sfeer van het dwingende opgeheven vingertje van ‘Gij zult verduurzamen’. De wetenschapper Bossink stoort zich aan de bangmakerij onder het mom van wetenschappelijk onderzoek. “Dé oplossing bestaat niet. Het gaat bij bedrijven om een vrijwillige gebalanceerde afweging tussen diverse aspecten in het beleid: sociaal, ecologisch en economisch. En dat kan niet allemaal tegelijk. ”

“MVO is het leiden van een organisatie door het maken van vrijwillige, gebalanceerde keuzes tussen de economische, sociale en ecologische aspecten van de bedrijfsvoering.”

Samen naar de afvalstortplaats

“Bij het uitreiken van diploma's kortgeleden stelde ik voor een de zaal vol familie en vrienden Alle ouders zouden hun kinderen mee moeten nemen naar een afvalstrotplaats. Gewoon om dat te zien. Mijn gehoor keek me aan met gezichten van Brrr., bah, vies. Waar heeft die professor het over? Maar vergeet niet, het is wel onze eigen rotzooi. Daar halen we onze neus voor op en willen vooral niet weten waar het terecht komt. Hoe zo verantwoordelijk?”

De duurzame manager

MVO binnen het mkb begint bij de mensen. Dat is een bestaande kostenpost. “Wees open over je besluit tot MVO. Ga dus niet saneren, maar investeer in je menselijke kapitaal met opleiding en de medewerkers aan te spreken op hun verantwoordelijkheid hierin.” Dit initiatief tot sociale waardecreatie doet mensen op de werkvloer zoeken naar hún oplossingen van bijvoorbeeld kostenbesparing door te besparen op

verlichting, verwarming, of vervoer. Deze initiatieven scheppen een band tussen bedrijf en zijn mensen, die trots zijn op hún bedrijf en dat uitdragen.

Het ecologische ligt in het verlengde van dit sociale aspect. Bedrijven kunnen hun verantwoordelijkheid nemen en erover nadenken de productie, grondstoffeninkoop etc. te verduurzamen. Daarmee kunnen ze bijvoorbeeld ook iets doen aan de gevolgen van de dikmakers zoals zout en suiker in hun voedselproducten, die obesitas veroorzaken. Of iets aan het ontwerp van hun games doen, dat gameverslaving in de hand werkt.” Falen en slagen op de markt ligt in de interactie tussen het bedrijf met zijn product en de consument. Soms is de consument er nog niet klaar voor, soms het bedrijf nog niet voor de vraag uit de markt. “Op LinkedIn koketteerde kortgeleden iemand met zijn Ampera, de elektrische auto van Opel. Die heeft schijnbaar meer status voor hem dan een flashy BMW. Met dit soort ontwikkelingen in beleving van de consument moet je als ondernemer, ook als mkb-er in de keten rekening houden.”

Overheidstaak: Onderwijs in MVO

Duurzaamheid en innovatie is nog geen vanzelfsprekende combinatie. Op de vraag of het onderwijs er klaar voor is de toekomstige deskundigen op te leiden, antwoordt de professor negatief. Hij is voorstander van MVO en innovatie als vak aan de universiteiten en hogescholen, maar ook in het basisonderwijs te introduceren. “Wat ik zie tijdens mijn colleges is, dat studenten goed doorhebben waar we met ons huidige gedateerde economische systeem op afstevenen. Echter zij zien de toekomst heel optimistisch tegemoet. Zo van: ‘Dat lossen we wel op’. Tijdens mijn werkgroepen zie ik de meest fantastische, realistische oplossingen op tafel komen. Een bron van creativiteit.”

Hier ligt een taak voor de overheid als verantwoordelijke voor onderwijs. Het overheidsbeleid is te veel gericht op R&D, op het vervolmaken van innovatie. Te weinig wordt er gedaan aan innovatiediffusie, dus om de gevonden innovatie toe te laten passen. “Maak belastinggeld vrij om duurzame innovatie in voorbeeldprojecten te subsidiëren, eventueel in publiek-private samenwerking. De dringende vervolgstap van overheid is dan door financiële prikkels de resultaten van deze voorbeeldprojecten over te dragen aan de ‘massa’, dus aan bedrijven die er niet aan meededen, maar deze ervaringen goed kunnen gebruiken.”

“Overheid, draai niet weg op dit moment van pragmatische doorpakken!”

Cleantech heeft toekomst

Laat er geen twijfel over bestaan, Bossink is voorstander van duurzaam ondernemen, maar bestrijdt het geloof als zou MVO dé oplossing zijn voor de huidige economische crisis. Daar is een fundamentele systeemverandering voor nodig. “Het wordt tijd dat we in de prijzen van grondstoffen de werkelijk kosten verdisconteren: die van het welzijn van mensen in de derdewereld, van de wissel die ze trekken op ons milieu of van het restafval, dat we nonchalant achterlaten.”

De professor SB&I is ervan overtuigd dat Cleantech en sociale bedrijven, aangepaste

of nieuwe bedrijven, die gericht hun producten of diensten vormgeven in een balans van een driedig beleid – sociaal, ecologisch en economisch – overleven. “Bedrijven die dat niet doen, waar sociale en ethische principes worden losgelaten, zien we al klappen. Banken, waar de menselijke maat wordt losgelaten en waar het alleen over stakeholders en hun financiële belangen gaat, zie je omvallen. Hier is het economische aspect (Profit) volledig losgezongen van het sociale (People) en het milieu (Planet).”

MVO niet dé oplossing crisis

MVO mag dan niet direct dé oplossing zijn voor de huidige crisis; het gebrek aan duurzaam ondernemen kan meer en heftiger crises wereldwijd veroorzaken. “Ik ben bang voor vier of vijf duurzaamheids crises achter elkaar. Catastrofale overstromingen, orkanen, voedselopstanden bij misoogsten etc. Dat is geen ver-van-mijn-bed-show voor ons en raakt ons ook in het Westen. Het gevaar van het mogelijk optreden van deze crises zou al voldoende reden moeten zijn om het roer rigoureuus om te gooien”, formuleert de voorzichtige wetenschapper Bossink. “Ik spreek van broeikasgevaar, nooit van broeikas effect. Als wetenschapper moet je de effecten met cijfers bewijzen; dat is zo makkelijk nog niet voor het verleden, laat staan voor de nabije en verre toekomst. Maar bewijsbaar effect of niet, de potentiële gevaren van een gebrek aan duurzaamheid zijn zo aanzienlijk, dat we op basis daarvan aan de slag moeten willen gaan met MVO en een duurzamer samenleving.”

*Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen – Bart Bossink en Enno Masurel,
2013 Noordhoff Uitgevers
Désirée Crommelin
© duurzaamplus.nl